

לכהן, שהרי הגיזות אינן הקדש, ואהא אמר קרא "צאנך", דדווקא אם הצאן שלך — חייב אתה בראשית הגז, ולא כאשר הצאן שיך להקדש.

ומקשינן: אי הכי שמדובר באופן ששייר גיזותיה, למה העמדת את המיעוט בקדשי בדק הבית, הא בקדשי מזבח נמי צריך מיעוט לפוטרו מראשית הגז באופן שהקדישה חוץ מגיזותיה? (15)

ומשנינן: קדשי מזבח אסור לגזוז אפילו אם לא הקדיש גיזתן משום דכחשי בהמות על ידי הגיזה.

ותמהינן: אם כן איך מותר לגזוז בקדשי בדק הבית ששייר בהקדשן ולא הקדיש גיזתן, והרי הם נמי כחשי על ידי הגיזה?

ומתריצין: בקדשי בדק הבית מדובר באופן

ומבארנין: סלקא דעתך אמינא, לפרוק [יפדנו] ישראל את הצמר, וליתיב ליה לכהן.

ותמהינן: ואכתי היאך יתננו, הא בכל הקדש דבעלי חיים בעי העמדה — שתעמוד הבהמה, ואז עושים הערכה של שוויה, והכא הרי היא אפשר להעמיד את הצמר אחר שנגזז מן הבהמה?

הניחא למאן דאמר קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה, שפיר! דהא אוקימנא דמיירי הכא בקדשי בדק הבית. אלא למאן דאמר אף קדשי בדק הבית היו בכלל, מאי איכא למימר?

אמר רב מני בר פטיש משום רב ינאי: הכא מיירי במקדיש בהמתו לבדק הבית חוץ מגיזותיה שלא הקדישן (14). ואם כן, סלקא דעתך אמינא לגזוז ראשית הגז וליתיב ליה

ובהידושי ר' מאיר שמחה כאן, ובזרע אברהם יא, כז, ובהערה הבאה].

15. רש"י פירש שקושיית הגמרא היא כי גם בקדשי מזבח צריך מיעוט באופן ש"עבר וגזוז", ומהרש"א ומהר"ם מחקו תיבות אלו, שהרי כעת מדובר כגון שאמר "חוץ מגיזותיה" ובודאי מן התורה אין איסור גיזה.

ובתוס' רא"ש כתב שנדחק לפרש כך כי מסתבר שהאיסור לגזוז הקדשים אינו מצד נטילת הגיזה אלא משום בזיון קדשים, וכשהגוף קדוש עובר על לא תגזו אף אם הגיזה אינה קדושה. אך לפי זה הוקשה לו תירוצ' הגמ' "כחשי", כי למה ימנע מלהכחישו יותר מאיסור בזיון קדשים, וכן כתב מהרש"ל ולכן דחה פירוש זה.

ובספר מקור ברוך [כז] כתב שדעת רש"י,

הבהמות של הקדש, שאם לא כן הרי אפשר להפריש על גיזת ההקדש גם בלא פדיון באופן שיגזוז עם בהמות ההקדש גם בהמת חולין ויפריש ממנה, [ולכן צריך למעט הקדש מצאנך, ללמד שאין עליו חיוב נתינה כלל]. וראה להלן הערה 18.

14. הבית מאיר ביאר שכוונת הגמרא שמשיר לעצמו חלק בבהמה שממנו יונקת הגיזה ואינה נאסרת כדין גידולי הקדש, שהרי אמרו [בב"ב עא: קמח]. שצריך לשיר מקום היניקה כשמשיר לעצמו אילן בקרקע שמוכר לחברו עי"ש. והגרעק"א [תניינא פח] כתב שבסוגיין מדובר בגיזה שכבר עומדת ליגזו וכבר אינה צריכה לינוק מהבהמה, ולכן צריך קרא לפוטרו מראשיתה גז אף אם שייר רק את הגיזות שאינן הקדש, [וראה קהילות יעקב נדרים כח